ECLI:LV:AT:2026:0421.A420109625.13.L

Lieta Nr. A420109625, SKA-537/2026

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2026.gada 21.aprīlī

[1] Senātā saņemta pieteicējas /Persona A/kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2026.gada 4.februāra spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas pieteikums par Jūrmalas valstspilsētas administrācijas 2024.gada 19.decembra lēmuma Nr. 1.1-39/24N-5624 atzīšanu par prettiesisku un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts mājokļa pabalsts par 2024.gada septembri un oktobri par mājokli /Adrese A/, un /Adrese B/, un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu 12 000*euro*.

Apgabaltiesa pievienojās pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un secināja, ka pieteicējai nav tiesību uz labvēlīga administratīvā akta izdošanu, jo viņa nedzīvo deklarētajā adresē Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā jeb dzīvoklī /Adrese A/, līdz ar to nepastāv priekšnoteikums tam, lai administrācija piešķirtu mājokļa pabalstu saistībā ar tā lietošanu. Lai saņemtu sociālo palīdzību, pieteicējai gan ir jābūt deklarētai, gan arī faktiski jādzīvo viņai piederošajā nekustamajā īpašumā Jūrmalā. Savukārt dzīvoklis /Adrese B/, atrodas citas pašvaldības administratīvajā teritorijā, un Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai nav tiesiska pamata piešķirt mājokļa pabalstu par citas pašvaldības teritorijā esošu dzīvokli.

[2] Senatoru kolēģija konstatē, ka kasācijas sūdzībā pieteicēja atkārtoti norādījusi faktiskos apstākļus, kāpēc nav iespējams dzīvot dzīvoklī Jūrmalā, kā arī izteikusi iebildumus pret tiesas secinājumiem saistībā ar dūmvadu tīrīšanu.

Senatoru kolēģija konstatē, ka apgabaltiesa ir vērtējusi minētos pieteicējas argumentus un lietas faktiskos apstākļus, izskatot lietu pēc būtības. Novērtējot faktiskos apstākļus, apgabaltiesa atzina, ka nepastāv pamats pieteicējas pieprasītā labvēlīgā administratīvā akta izdošanai. Kasācijas instances tiesas uzdevums ir pārbaudīt zemākas instances tiesas sprieduma atbilstību tiesību normām, nevis izskatīt lietu vēlreiz pēc būtības.

[3] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apgabaltiesa Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumus Nr. 809 „Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu” (turpmāk – noteikumi Nr. 809) interpretē labvēlīgi iestādei, norādot, ka pieteicējai faktisko jādzīvo deklarētajā adresē, lai saņemtu mājokļa pabalstu. Arī no Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 32.panta, 35.panta pirmās daļas 2.punkta un 36.panta otrās daļas neizrietot, ka mājokļa pabalsta piešķiršanas priekšnoteikums ir apstāklis, ka persona faktiski dzīvo mājoklī, par kuru vēlas saņemt mājokļa pabalstu.

Senatoru kolēģija atzīst, ka minētais arguments nevar būt pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma normas ir interpretējamas, ņemot vērā likuma 32.pantā definēto sociālās palīdzības mērķi – sniegt materiālu atbalstu zemu ienākumu mājsaimniecībām, lai nodrošinātu ienākumus garantētā minimālā ienākumu sliekšņa līmenī un segtu ar mājokļa lietošanu saistītos izdevumus, kā arī sniegt atbalstu atsevišķu izdevumu apmaksai un krīzes situācijās. Tādējādi, kā tas jau iepriekš atzīts arī Senāta praksē, pašvaldības sociālā palīdzība ir sniedzama tām personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nav spējīgas pašu spēkiem nodrošināt savas pamatvajadzības (piemēram, *Senāta 2023.gada 15.marta sprieduma lietā Nr. SKA-88/2023, ECLI:LV:AT:2023:0315.A420285218.18.S, 10.punkts, 2023.gada 21.decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-547/2023, ECLI:LV:AT:2023:1221.A420293721.15.L, 7.punkts*).

Viena no šādām pamatvajadzībām ir mājoklis (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1.panta 11.punkts). Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta pirmās daļas 2.punktam mājokļa pabalsts ir materiāls atbalsts ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu segšanai. Saskaņā ar noteikumu Nr. 809 3.pielikumā „Mājokļa pabalsta aprēķināšanai izmantojamās izdevumu pozīciju minimālās normas" norādītajām normām, aprēķinot mājokļa pabalstu, ņem vērā izdevumus par gāzi, elektroenerģiju, auksto un karsto ūdeni, kanalizāciju, apkuri un citus izdevumus par mājokli (4.–8.punkts). Tādējādi mājokļa pabalsts pēc tā jēgas, ņemot vērā arī jau iepriekš norādīto sociālās palīdzības mērķi, ir tāds pašvaldības sociālās palīdzības atbalsta veids, kas ir paredzēts personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ pašu spēkiem nespēj segt ikdienas izdevumus par mājokli, kuru tās lieto, un kurām līdz ar to vajag palīdzību pamatvajadzības uz mājokli nodrošināšanai. Ievērojot minēto, apgabaltiesa pārsūdzētajā spriedumā ir pamatoti secinājusi, ka, lai personai būtu tiesības uz mājokļa pabalsta saņemšanu, ir nepieciešams konstatēt, ka persona faktiski lieto jeb, citiem vārdiem, faktiski dzīvo dzīvoklī (mājoklī), par kuru vēlas saņemt šo pašvaldības sociālās palīdzības atbalsta veidu. Savukārt, ja persona faktiski dzīvo kādā citā dzīvoklī, nevis tajā dzīvoklī, par kuru vēlas saņemt mājokļa pabalstu, un tādējādi faktiski uztur divus dzīvokļus, šāda situācija acīmredzami neliecina par to, ka persona sevi nespēj nodrošināt ar pamatvajadzībām mājokļa veidā, un līdz ar to šāda situācija neatbilst mājokļa pabalsta piešķiršanas jēgai.

[4] Izvērtējot kasācijas sūdzības argumentus, senatoru kolēģijai nerodas šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu. Lietā nav arī risināmi tādi tiesību jautājumi, kuru dēļ kasācijas tiesvedībai būtu nozīme judikatūras veidošanā.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta pirmo daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /Persona A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2026.gada 4.februāra spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore L. Slica Senatore L. Konošonoka Senatore A. Kovaļevska